

Ökad valdeltagande i Tyresö

Kommunstyrelsen (KS) fattade den 22 juni 2020 beslut om att Beredningen för medborgardialog och integration (BMI) ges ett uppdrag om ökat valdeltagande med följande beskrivning:

1. Beredningen för medborgardialog och integration ges i uppdrag att tillsammans med kommundirektören ta fram ett förslag till plan med konkreta åtgärder för att öka valdeltagandet i de distrikten som har lägre deltagande än snittet för Tyresö kommun i det allmänna kommunvalet.
2. Ärendet återrapporteras till kommunstyrelsen senast under kvartal 3 2021.

Rätt att rösta – att delta i val är en social handling

MBI har haft ett seminarium under planeringsdagen den 8 augusti 2020 med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som presenterade en rapport som visar hur olika väljargrupper har röstat i de senaste Riksdags- och kommunalval i Tyresö.

SKRs rapport grundas dels på Statistiska Centralbyrå (SCB) och dels på SKRs egna analys av vissa kommuners olika åtgärder för att öka valdeltagande hos grupper, som har haft ett generellt lågt valdeltagande i olika valdistrikt. I analysen framgår tydligt vilka valdistrikt som har ett valdeltagande som ligger under genomsnittet i olika val i Tyresö. Dessa valdistrikt är Granägsringen, Nyboda, Bollmoraberg och Björkbacken.

Vilka är förtroendevalda – Tyresö

Förtroendevalda i ett jämlikt, jämställt och integrerat samhälle speglar olika grupper som det består av. I Tyresö är 137 personer förtroendevalda och merparten är fritidspolitiker där 43% är kvinnor och 57% är män. Endast 9% utrikes födda är förtroendevalda när det totala gruppen utgör 20% av Tyresös befolkning. När det gäller förtroendevalda som tillhör gruppen med lägsta inkomst är 5% förtroendevalda och 12% unga personer mella 18 och 29 år är förtroendevalda när gruppen utgör 18% i befolkningen.

Valdeltagande efter utbildning och inkomst i Tyresö

Rapporten analyserar skillnader av röstdeltagande mellan olika väljargrupper avseende utbildning och inkomst. Det är påtagligt att väljargrupper med hög utbildningsnivå och hög inkomst generellt visar ett positivt samband med högt valdeltagande och detta gäller för hela landet men även för Tyresö. Gruppen med förgymnasial utbildning röstade 78% medan gruppen med eftergymnasial utbildning röstade 92%. Gruppen med låg inkomst var röstdeltagande 78% respektive 96% för gruppen med hög inkomst enligt valstatistik från SCBs gällande val till kommunfullmäktige i Tyresö 2018.

Valdeltagande bland inrikes- och utrikes födda samt utländska medborgare

Det mest relevanta som rapporten klargör är skillnaden mellan inrikes födda, utrikes födda och utländska medborgare i val till kommunfullmäktige i Sverige. När det gäller valdeltagandet till kommunfullmäktige i Tyresö 2018 röstade 92% inrikes födda och endast 64% utrikes födda. Utländska medborgare som endast hade rösträtt till region- och kommunfullmäktige var valdeltagande 39 % samma år.

Valdeltagande efter medborgarskapsland

I SCBs valstatistik visar att efter medborgarskapsland har ett generellt lågt valdeltagande. I alla grupper har röstdeltagande ökat 2018 jämför med kommunvalet 2014. Dessa grupper är Norden utom Sverige, EU28 utom Norden, Europa utom EU28 och Norden, Afrika, Asien, Nordamerika och Latinamerika.

Valdeltagande i Riksdagsvalen (RD) 2014 och 2018, bland förstagångsväljare efter svensk/utländsk bakgrund

En annan grupp som rapporten tar upp är valdeltagande i RD-val 2014 och 2018 bland förstagångsväljare efter svensk/utländsk bakgrund. Bland förstagångsväljare år 2014 röstade 86% med svensk bakgrund och 69% med utländsk bakgrund. I RD-val 2018 ökade röstdeltagande i båda grupp 89% respektive 75%.

Med rätta insatser kan kommuner lyckas öka valresultat inom de valdistrikt med lägst valdeltagande

SKR pekar på olika viktiga område som kommuner bör prioritera för att öka valdeltagande inom de valdistrikten med lägst valdeltagande. Dessa rekommendationer kan vara att kommuner underlättar förtidsröstningen, informera om rösträtten, informera klart och tydligt om vilka som styr, samarbeta med det civilsamhället och stärka skolans demokratiuppdrag mm.

Flera kommuner har haft framgångsrika satsningar inför valet 2018. SKR har särskilt titta på Uppsala kommun, Borås och Stockholms Stad.

Vad kan Tyresö kommun göra för uppnå ett högt och jämlikt valdeltagande

Genom att ta del av andras erfarenheter och efter kommunens resurser, prioriteringar och riktade insatser kan kommunen öka valdeltagande inom de valdistrikt som röstdeltagandet ligger under genomsnittet. Beredningen för medborgardialog och integration (BMI) med ovanstående bakgrund och motivering föreslår Kommunstyrelsen (KS) besluta ge i uppdrag till kommundirektören att genomföra följande insatser: ????